

Statenmededeling

Onderwerp

Aanbieding publicatie 'Bereikbaarheid Breda – Utrecht'

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4318828

PS: 4331871

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De publicatie 'Bereikbaarheid Breda-Utrecht – verkenning naar de mogelijkheden voor het verbeteren van de bereikbaarheid', dat het sluitstuk vormt van een onderzoek naar de mogelijkheden om het openbaar vervoer op de verbinding Breda en Utrecht te verbeteren, uitgevoerd door de provincie Utrecht, gemeente Breda en Provincie Noord-Brabant.

Aanleiding

De bereikbaarheid tussen Breda en Utrecht is niet optimaal en komt de komende jaren steeds meer onder druk te staan. In het bestuursakkoord is daarom de ambitie opgenomen om deze ontbrekende schakel in het OV weer op de agenda te zetten. Wij hebben uitvoering aan deze opdracht gegeven door een proces en onderzoek te initiëren naar de mogelijkheden om de bereikbaarheid op deze corridor te verbeteren. Tevens geven we hiermee ook invulling aan de toezegging die gedeputeerde Van der Maat uw Staten op 15 april 2016 heeft gedaan. Hierbij hebben uw Staten gevraagd het verkennend onderzoek te verrijken, door hierbij een verbetering van de busverbinding als smart OV-corridor voor de toekomst als oplossingsrichting voor de (toekomstige) vervoersvraag te betrekken. Het onderzoek leidde tot een afsluitend symposium op 13 november 2017 waarvoor ook uw Staten zijn uitgenodigd. De resultaten van het symposium waren de aanleiding om nadere afspraken met het Rijk te kunnen maken in het BO MIRT van 2017. Tevens zijn de resultaten van het onderzoek en symposium opgetekend in bijgevoegde publicatie.

Bevoegdheid

Wij hebben opdracht gegeven voor dit onderzoek vanuit onze uitvoerende rol. Het onderzoek is opgenomen in ons coalitieakkoord, dat hiermee voor dit onderdeel is uitgevoerd. Uw staten kunnen hiervan kennis nemen op grond van uw controlerende rol.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4318828

PS: 4331871

Kernboodschap

1. De provincie heeft verkend welke partners voor de verbetering van het OV tussen Breda en Utrecht noodzakelijk zijn.

Bijgevoegde publicatie beschrijft de resultaten van dit verkennende onderzoek. De verbetering van de bereikbaarheid tussen Breda en Utrecht leidt van oudsher tot de vraag vanuit de regio voor een spoorverbinding tussen de twee grote steden. Een spoorverbinding lijkt in theorie de beste oplossing, maar in realiteit is het niet kansrijk gebleken: de kosten zijn hoog, ca. € 2 à 4 miljard, mede veroorzaakt door de specifieke ondergrond van het gebied tussen Gorinchem en Vianen. Een kansrijke oplossing is te vinden in andere vormen van hoogwaardig openbaar vervoer. De toekomst van mobiliteit, met alle ontwikkelingen in nieuwe vervoersvormen, biedt voor de corridor Breda-Utrecht nieuwe kansen. Te denken valt aan de innovatie van de bus, door een innovatief snelbusnetwerk of een innovatieve 'Save Mass transit' systeem, maar ook de ontwikkelingen in Mobility-as-a-service of zelfs een fantasieprikkelende optie als de hyperloop. In een intensief proces, met een afsluiting tijdens een symposium, zijn deze oplossingen verkend. Daarnaast zijn kansrijke en potentiële partners in beeld gebracht, uitgaande van de lessen die we hebben geleerd uit eerdere plannen voor een spoorlijn.

2. Verbeteren van het openbaar vervoer tussen Breda en Utrecht is van belang.

De publicatie beschrijft dat de verbinding tussen Breda en Utrecht meer omvat dan een missende schakel. Het gaat ook om de economische en netwerkeffecten van de betreffende corridor. Het gaat dus ook om de tussenliggende knooppuntstations als Oosterhout, Raamsdonkveer, Gorinchem en Vianen. En zelfs Dordrecht, Amersfoort en Etten-Leur profiteren van een sterke corridor Breda-Utrecht. Een kwalitatieve invulling van de missende schakel heeft effecten op (inter)nationaal, en regionaal niveau. Daarbij gaat het niet alleen om verkeer en vervoer, maar juist ook om de economie. Betere bereikbaarheid leidt tot een economische structuurversterking. Vanuit internationaal oogpunt door een groot deel van Nederland als één agglomeratie te zien, vanuit bovenregionaal oogpunt door West-Brabant met de Randstad te verbinden en vanuit regionaal oogpunt door de ruimte rondom knooppunten op de corridor beter in te vullen en reistijden te verkorten. Een belangrijke les voor de aanpak van het openbaar vervoer tussen Breda en Utrecht leert ons dat we met onze partners gedeelde strategische vertrekpunten moeten bepalen en vastleggen.

3. Oplossingen als een nieuwe spoorlijn of de Hyperloop zijn voorlopig niet kansrijk. We zetten daarom in op alternatieven die op de korte en middellange termijn het Openbaar Vervoer tussen de twee steden zal verbeteren.

Een nieuwe spoorlijn tussen Breda en Utrecht zou een belangrijke netwerkfunctie hebben binnen de diverse niveaus van het spoor. De aanleg van een nieuwe spoorweg zal echter nog decennia achterwege blijven, en blijft een dure oplossing voor de lange termijn. De innovatie op mobiliteit biedt nieuwe kansen die wellicht al op korte termijn te realiseren zijn. Een belangrijke conclusie uit de publicatie is dat het innovatieve (elektrische) busalternatief een kansrijke optie is als korte termijn oplossing. Deze is kansrijk omdat deze ook aanhaken in de in het regeerakkoord benoemde innovatie: "de technologische ontwikkeling biedt de mogelijkheid om uiteindelijk tot een meer geïntegreerd vervoerssysteem te komen dat steeds schoner wordt". Innovatie op de A-27 corridor met een innovatief busalternatief past prima bij de wens van het Rijk om bij aanleg van nieuwe infrastructuur rekening te houden met zelfrijdende voertuigen en benodigde systemen in of langs de weg.

Daarnaast valt in de publicatie te lezen dat we de treinverbinding via de twee alternatieve routes via Rotterdam en 's-Hertogenbosch kunnen verbeteren. Via het voorbereidend proces van toekomstbeeld OV 2040 dat het Rijk is gestart krijgen we de mogelijkheid verbetering van de verbinding via het bestaande spoor op korte termijn te laten onderzoeken.

4. Het Rijk onderzoekt in het kader van toekomstbeeld OV 2040 de innovatieve mogelijkheden voor de verbetering van het openbaar vervoer tussen Breda en Utrecht.

Het Rijk speelt als bevoegd gezag voor de Nederlandse Rijksinfrastructuur een centrale rol in de verbetering van de verbinding Breda- Utrecht. Ook wanneer de uiteindelijke verbeteringen niet via het spoor maar via voorzieningen voor de busdiensten worden gerealiseerd. De staatssecretaris heeft toegezegd om in het kader van de uitwerking van het toekomstbeeld OV met de regio te bekijken wat er mogelijk is op dit traject. Hierbij wordt ook gekeken naar een verbeterde snelbusverbinding of andere innovaties.

Consequenties

1. De provincie streeft naar een uitgewerkte aanpak voor de verbetering van het Openbaar Vervoer door het Rijk

Dit college streeft ernaar om tijdens het BO MIRT van 2018 verdere afspraken te kunnen maken voor een uitgewerkt programma voor de verbetering van de OV-verbinding Breda- Gorinchem- Utrecht onder leiding van het Rijk. Ter voorbereiding hierop werken provincie en Rijk, samen met de provincie Zuid-Holland, provincie Utrecht, gemeente Breda en gemeente Utrecht, de volgende stap uit dat met de staatssecretaris tijdens het BO MIRT 2017 is afgesproken. Tevens vragen we het Rijk als uitwerking van de netwerkanalyse op het spoor, als onderdeel van de voorbereiding van het toekomstbeeld OV 2040, de verbetering van de verbinding Breda- Utrecht via het bestaande spoor op korte

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4318828

PS: 4331871

termijn te onderzoeken. Zoals in de publicatie te lezen valt, gaat het om de twee alternatieve routes via Rotterdam of 's-Hertogenbosch.

Met deze stap is de verbinding weer op de Rijksagenda gekomen, waarmee dit college invulling heeft gegeven aan de opdracht uit het bestuursakkoord. Nu moet de volgende stap gemaakt worden om uitwerking te geven aan de toezegging van de staatssecretaris.

Datum

13 maart 2018

Documentnummer

GS: 4318828

PS: 4331871

Europese en internationale zaken

Geen relevante Europese of internationale zaken.

Communicatie

Wanneer een verbeterprogramma wordt gestart, zal ook de communicatie onderdeel uitmaken van het programma.

Vervolg

Aan uw Staten zal op relevante momenten mededeling worden gedaan over de voortgang van dit project.

Bijlagen

- Publicatie 'Bereikbaarheid Breda-Utrecht – verkenning naar de mogelijkheden voor het verbeteren van de bereikbaarheid'.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

M.J.A. van Bijnen

Opdrachtgever: de heer B. van den Hout, (073) 681 28 14,
bvdhout@brabant.nl, cluster Mobiliteit en Infra van eenheid Directeur Strategie en Beleid.

Opdrachtnemer: de heer S.J.A. van Loon, (073) 680 83 16, svloon@brabant.nl,
Eenheid Directeur Strategie en Beleid / Cluster Mobiliteit en Infra.